

سون آندرس هدین (۱۸۶۵-۱۹۵۲ م)

سون آندرس هدین (۱۸۶۵-۱۹۵۲ م) سیاح، هنرمند و جغرافی‌دان سوئدی در دانشگاه‌های اوسلا، برلین و هاله درس خواند و در نخستین سفر اکتشافی مهم خود از پامیر گذشت. سفرهای متعددی به چین، تبت، مغولستان، سیبری و ایران داشت و در تبت و سین‌کیانگ به اکتشاف پرداخت. هدین در فاصله سال‌های ۱۸۸۶ تا ۱۹۰۶ سه سفر به ایران داشته و عکس‌های زیادی از دماوند تا کویر ایران گرفت و ترسیم کرد. نخستین بار در ۱۸۸۶ میلادی پس از اقامتی در باکو از راه دریای مازندران رهسپار ایران شد، از کوه‌های البرز گذشت و به تهران رسید و سپس شهرهای اصفهان، شیراز و بوشهر را دید و از راه این بندر به بغداد رفت از راه بغداد به کرمانشاه آمده و باز به تهران بازگشت و از راه قفقاز راهی اروپا شد. یک سال پس از آن او سفرنامه‌اش را درباره این سفر منتشر نمود. در ۱۸۹۰ برای بار دوم در سمت کنسول دومی سفارت سوئد در ایران به این کشور سفر کرد و این بار در این سفر با شاه ایران هم دیدار کرد و نشان سرافیم را از سوی پادشاه سوئد بدو پیشکش نمود. وی در معیت ناصرالدین شاه به دیدن کوه دماوند رفت و خود به همراه چند تن دیگر از کوه بالا رفتند. آنگاه از راه شهرهای مشهد، عشق‌آباد، بخارا، سمرقند، تاشکند و کاشغر- یعنی جاده ابریشم تاریخی- به کرانه‌های خاوری بیابان تکه‌مکان رسید. چندین جلد کتاب به قلم او درباره‌ی سفرهایش به آسیای مرکزی، تبت جنوبی، هیمالیا و ایران منتشر شده است و کتاب «کویرهای ایران» او به قلم دکتر پرویز رجبی به فارسی ترجمه و منتشر شده است. این کتاب بی‌شک یکی از برترین آثار است که درباره‌ی ویژگی‌های جغرافیایی کویرهای ایران نوشته شده است. سون هدین با نگاهی موشکافانه تمام ویژگی‌های زمین‌شناسی منطقه‌ی مورد بحث در طول سفر و همچنین پوشش گیاهی منطقه و دیگر خصوصیات کویرهای ایران را بررسی و تحلیل می‌کند.